

Ελληνική Γλώσσα (Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία)

Α΄ Τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕΛ

Κείμενο 1

Πριν από τον ψυχολόγο, ακούστε τα παιδιά σας

Η Κατερίνα Χατζηκαλλία-Κουινιάκη είναι ψυχολόγος με ειδικευση στη θεραπεία παιδιών κι εφήβων. Ακολουθεί απόσπασμα της συνέντευξής στη σελίδα <https://www.livemedianews.gr> στις 22/102019

-Παρ' ότι δεν υπάρχουν έτοιμες συνταγές - λύσεις για ευτυχισμένη ενηλικίωση ποιες βασικές οδηγίες-συμβουλές θα δίνετε;

- Μετά από 16 χρόνια κλινικής πράξης και καθημερινής επαφής με εκατοντάδες γονείς, παιδιά και εφήβους, τα δύο βασικότερα στοιχεία, για να γίνει ένα παιδί ευτυχισμένος ενήλικας, θεωρώ ότι είναι: Πρώτον, το αίσθημα αγάπης, αποδοχής και ασφάλειας που καλλιεργείται από τη στάση των γονιών προς το παιδί, από την ώρα που αυτό γεννιέται. Πρόκειται για μια στάση αποδοχής, ενθάρρυνσης και διόλου επικριτική, ώστε το παιδί να νιώσει ότι οι πιο σημαντικοί άνθρωποι στη ζωή του το αγαπούν και το αποδέχονται ακόμη κι όταν κάνει λάθη ή δεν τα καταφέρνει καλά κι έτσι να αγαπήσει κι αυτό με τη σειρά του τον εαυτό του.

Και δεύτερον, η ευελιξία των γονιών, κυρίως με τον έφηβο. Όταν το παιδί περνάει από την παιδική ηλικία στην εφηβεία, τα πράγματα αλλάζουν και το παιδί από εξαρτημένο ον επιθυμεί να γίνει ανεξάρτητο και να διαφοροποιηθεί από τους γονείς, απορρίπτοντάς τους συνήθως. Στη φάση αυτή είναι που θα εκδηλώσει και πολλές αντιδράσεις προς τους γονείς και πιθανώς να υπάρξουν συγκρούσεις μεταξύ τους. Οι γονείς εδώ, λοιπόν, θα πρέπει να επιδείξουν ευελιξία, να κάμψουν την όποια άκαμπτη στάση τους και να «ακούν» περισσότερο τον έφηβο, δείχνοντάς του κιόλας ότι παίρνουν στα σοβαρά τις απόψεις του.

-Τι τρομάζει τους γονείς από τη συμπεριφορά των παιδιών σήμερα;

- Πολλά, για να μην πω όλα! Κι αυτό δεν έχει να κάνει μόνον με τη συμπεριφορά των παιδιών (αν είναι τρομακτική ή όχι) αλλά έχει να κάνει και με τις προσδοκίες και απαιτήσεις των γονιών που έχουν αλλάξει τα τελευταία χρόνια. Διότι, οι γονείς των τελευταίων ετών θέλουν κι επιδιώκουν να τα κάνουν όλα και πάντα σωστά με /για το παιδί τους, ώστε αυτό να μην «μείνει πίσω», να μην αποτύχει ή να μην καταστρέψει το μέλλον του. Έτσι, βιώνουν μεγάλη αγωνία και προσπαθούν να μην τους ξεφύγει τίποτα που μπορεί να αποτελέσει πρόβλημα.

Κείμενο 2

[Ο γλάρος που λάτρευε να πετά]

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το βιβλίο: Ο γλάρος Ιωνάθαν Λίβινγκστον, Εκδόσεις Διόπτρα, Ρίτσαρντ Μπαχ.

Οι πιο πολλοί γλάροι το μόνο που μπαίνουν στον κόπο να μάθουν είναι οι βασικές αρχές της πτήσης – δηλαδή πώς να πετούν, για να φτάσουν από την ακροθαλασσιά στην τροφή τους και πάλι πίσω. Γι αυτούς δεν έχει σημασία το πέταγμα, αλλά το φαγητό. Όμως, για τούτον εδώ τον γλάρο, μετρούσε πολύ περισσότερο η χαρά του να πετάει. Πάνω από κάθετι άλλο, ο Ιωνάθαν Λίβινγκστον ο Γλάρος λάτρευε το πέταγμα.

Σύντομα ανακάλυψε πως αυτός ο τρόπος σκέψης δεν ήταν ό,τι καλύτερο, για να γίνει αγαπητός στα άλλα πουλιά. Ακόμα και οι ίδιοι οι γονείς του είχαν αρχίσει να ανησυχούν βλέποντας τον Ιωνάθαν να πειραματίζεται μέρες ολόκληρες, μονάχος, πραγματοποιώντας εκατοντάδες πτήσεις σε χαμηλά ύψη.[...]

«Γιατί, Ίωνα, γιατί;» τον ρώτησε μια φορά η μητέρα του. «Γιατί δεν μπορείς, Ιωνάθαν, να είσαι κι εσύ σαν όλα τ' άλλα γλαροπούλια; Γιατί δεν αφήνεις τα χαμηλά πετάγματα για τους πελεκάνους και τα αλμπατρός; Γιατί δεν τρως; Φτερό και κόκαλο είσαι, γιόκα μου!»

«Δεν με νοιάζει αν είμαι φτερό και κόκαλο, μάνα. Το μόνο που θέλω είναι να μάθω τι μπορώ και τι δεν μπορώ να κάνω στον αέρα – αυτό και τίποτε άλλο. Το μόνο που θέλω είναι να μάθω».

«Άκου δω, Ιωνάθαν», είπε αυστηρά αλλά καλοσυνάτα ο πατέρας του. «[...]Αν υπάρχει κάτι που πρέπει να μάθεις, είναι πώς να εξασφαλίζεις την τροφή σου. Καλά και άγια όλα αυτά που κάθεσαι και μας αραδιάζεις για το πέταγμα, αλλά δεν γεμίζουν το στομάχι. Μην ξεχνάς πως ο λόγος που πετάς είναι για να βρίσκεις την τροφή σου».

Ο Ιωνάθαν κούνησε το κεφάλι του υπάκουα. Για λίγες μέρες προσπάθησε να συμπεριφέρεται όπως τα άλλα θαλασσοπούλια. Πραγματικά δοκίμασε κρώζοντας και μαλώνοντας με τους άλλους γλάρους γύρω από μόλους και ψαρόβαρκες και βουτώντας, για ν' αρπάξει απομεινάρια από ψάρια και ψωμιά. Ωστόσο, τίποτα δεν πήγαινε καλά.

Όλα τούτα δεν έχουν κανένα νόημα σκέφτηκε [...]Θα μπορούσα όλες αυτές τις μέρες να μαθαίνω να πετάω. Υπάρχουν τόσο πολλά πράγματα που δεν ξέρω ακόμα! Πριν περάσει πολύ καιρός, ο Ιωνάθαν ο Γλάρος βρέθηκε πάλι μόνος στα ανοιχτά της θάλασσας, πεινασμένος, ευτυχισμένος μαθητής.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Σε 50-70 λέξεις να παραθέσεις συνοπτικά τις βασικές συμβουλές – οδηγίες που απευθύνει στο Κείμενο 1 η ψυχολόγος στους γονείς των εφήβων.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να περιγράψεις τον τρόπο με τον οποίο γίνεται νοηματικά η σύνδεση ανάμεσα στην πρώτη και στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1.

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

«Οι γονείς εδώ, λοιπόν, πρέπει να μπορούν να δείξουν ευελιξία, να κάμψουν την όποια άκαμπτη στάση τους και να αρχίσουν να «ακούν» περισσότερο τον έφηβο, δείχνοντάς του κιόλας ότι παίρνουν στα σοβαρά τις απόψεις του».

Το ύφος του κειμένου στο παραπάνω χωρίο(Κείμενο 1) θα μπορούσε να χαρακτηριστεί:

- α. Ειρωνικό
- β. Συμβουλευτικό
- γ. Τυπικό

Να δικαιολογήσεις την απάντησή σου με κριτήριο τους ρηματικούς τύπους του χωρίου.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Σε 80-200 λέξεις να περιγράψεις και να ερμηνεύσεις τη στάση των γονέων του γλάρου Ιωνάθαν απέναντι στον γιο τους και την ανάγκη του να πετά, όπως αυτή φαίνεται στο Κείμενο 2.

Μονάδες 15